

Polis Teknolojisi

Bilim ve teknoloji tüm toplumsal dinamikleri etkilediği gibi, suç ve suçun yol açtığı toplumsal sorunları gidermek gibi kilit bir görevi olan emniyet teşkilatına da olumlu yönde etkilerde bulunmaktadır.

Çağımızın polisi, Atatürk'ün de ifade ettiği gibi "Bir asker kadar disiplinli, ana gibi şefkatli, bir hukuk adamı kadar bilgili olmalı" ve yanısıra, bir bilim adamı kadar "uzman" da olmalıdır.

Ceza yargılamasında; alkolmetreler ve sonuçları, balistik muayeneler, DNA teknikleri ve sonuçları, kan tahlilleri ve kan grupları tayin ve sonuçları, solunum testleri ve sonuçları, idrar tahlilleri, parmak izi incelemeleri, ses tespitleri ve tahlilleri, ışık ve radar kontrolleri ve mikrodalga tespitleri, şüpheli materyallerin içeriklerinin testi (nötron aktivasyon analizi) yoluyla sağlanan tahliller, kapalı devre TV kontrolleri ve sonuçları gibi teknik veriler delil olarak kullanılmaktadır, ki bütün bu çalışmalar bilimsel ve teknolojik yöntemlerin desteğiyle yapılmaktadır.

Ülkemizde 1970'li yıllarda Emniyet Genel Müdürlüğü'ne bağlı olarak Kriminal Polis Laboratuvarı kurulmaya başlanmış ve gereksinim üzerine sayı artırılarak daha da iyileştirilmesi için çalışmalar sürekli yapılmıştır. Kriminal Polis Laboratuvarlarında yapılan çalışmalar hakkında bir iki örnek verelim:

Örneğin kan analizleri ve kan grubu belirlenmesi konusunu ele alalım. Olay yeri inceleme birimleri tarafından olay yerinden elde edilen kan örnekleri, tükürük, ve çeşitli insansal salgılar ile şüphelilerden alınan kan örnekleri karşılaştırılmakta ve bu analizleri yapan doktor, kimyager bir rapor düzenleyerek hakime sunmaktadır. Günümüzde kan örneklerinden yararlanarak yapılan DNA testlerinde %99,99 oranında kimlik tespiti doğrulanmaktadır.

Son zamanlarda DNA tespitinin yanısıra, göz irisinden kimlik tespiti yönteminin de geliştiğini görmekteyiz. İmza, ses, ve parmak izinden kimliğin belirlenmesinin yanısıra, göz irisi de kişiden kişiye farklılıklar gösterir. Ancak, ceza yargılama hukukunda daha fazla öne çıkan ve kesinlik açısından daha sağlıklı sonuçlar veren genetik biliminden, maliyetlerinin yüksek olması nedeniyle ne yazık ki yeterince yararlanamadığımızı düşünmekteyiz.

Laboratuvarda yapılan bir diğer inceleme de balistik incelemelerdir. Ateşli silahlardan atılan mermi çekirdekleri üzerinde namlunun yiv ve setlerinin bırakmış olduğu "rayyür" adı verilen izlerin makro fotoğraflarının çekilmesi, kovanların çap ve modeli, mermi izlediği yoldan hareketle nereden ateş edildiğinin bulunması balistik incelemelerin kapsamındadır. Silahla ateş ettiğinden kuşku edilen bir saniğin ateş edip etmediği "svap alma" adı verilen işlemle ortaya çıkarılabilmektedir. Polisin bu durumda yapması gereken, kuşku edilen kişinin elini sıvı nitrik asitli ıslak bezle silmek ve elde edilen silintiyi tahlile göndermektir. Tahlil sonucu düzenlenen raporda barut ya da benzeri patlayıcı madde niteliği bulunan izlere rastlandığı bildirilirse kişinin ateş ettiği kesinlik kazanır.

Kriminal polis laboratuvarlarında modern bilimin desteğiyle polis teknolojisinin en son yenilikleri kullanılarak, suç ve suçun neden olduğu toplumsal sorunlar engellenmeye çalışılmaktadır.

(Bilim ve Teknik'in notu: Polis okulu öğrencileri olan arkadaşlarımız Muharrem ve Murat'ın, Forum'a gönderdikleri bu yazıdan yola çıkarak, şu konuyu tartışmaya açıyoruz: Tüm dünyada polis teşkilatlarının suçu ve yol açtığı toplumsal sorunları engelleme yolunda yaptığı olağanüstü çalışmalara karşın suç işleme eylemi engellenemiyor. O halde insanı suç işlemeye iten etkenler ne?)

Muharrem Taç-Bursa Polis Okulu- Murat Gedik-Balıkesir Polis Okulu

Ülkemizde Eğitim ve Bilim Ne Durumda?

Ülkemizde verilen eğitim ne yazık ülkemizi ileri değil, geri götürüyor. Böyle giderse, gelişmiş toplumlar bir yana, geri kalmış dediğimiz ülkeler bile bizi geçecek.

Neden bu durumdayız? Bence, araştıran, geliştiren, bilim ve teknolojinin ışığında yol alan, rekabetçi bir eğitim sistemine sahip değiliz de ondan bu durumdayız.

Umudumuz yine de var. Örneğin Bilim ve Teknik gibi bir dergiye sahip olmamız bile büyük bir umut bizler için. Bir de bitmek tükenmek bilmeyen bir azim var gençlerimizde.

Murat Çıtaklar-Lüleburgaz

Ülkemi Seviyorum

Ülke olarak hedeflerimiz ne olmalı ki, evinde aşsız, cebinde parasız, sokakta kimsesiz insanlar kalsın. Memurun sıkıntısının olmadığı, işçinin hakettiğini aldığı, gençlerin korunup gözetildiği, çocuklarına gelecek adına her türlü olanakların sunulduğu, laikliği gerçekten yaşayan, demokrasiyi her yerde ayırım gözetmeksizin tüm bireylerine uygulayan, gözlerini ileriye, yeni ufuklara dikmiş, bilim ve teknolojiye ödün vermeyen bir ülke nasıl olabiliriz?

Gökhan Koçak- Ankara

Bilimsel Yayınlardan Alıntı Yapabilmek

Bilim ve Teknik dendiğinde herkesin aklında, ülkemizde çok az sayıda yayımlanan bilim dergilerinin arasındaki en iyi bilim dergisi imajı belirliyor. Tabii ki bu imaj insanlarda kendiliğinden değil, Bilim ve Teknik dergisi ekibinin birtakım çalışma ve çabaları sonucunda oluştu.

Birçok lise ve üniversite öğrencisinin takip ettiği ve tek demede sakınca görmediğim bilim dergisi Bilim ve Teknik, uzun yıllardır bilime aç bırakılan Türk toplumunu doyurma çabası içindedir.

Dergide çok çeşitli konular birarada bulunduğundan seslendiği kitle de bir hayli geniş olmaktadır.

Dergide birçok yazının dergi çalışanlarınca, çeşitli yabancı kaynaklardan çeviri yapılarak hazırlandığını anlıyoruz. Bazı Türk bilim adamlarının çalışmalarını da Bilim ve Teknik'te yer al-

yor. Ancak genelde Bilim ve Teknik çeviri ağırlıklı yayın yapan bir dergi. Başta Science, Nature, Discover, Nasa bültenleri ve birçok web sitesi kaynak olarak kullanılıyor.

Benim asıl sormak istediğim bilim evrensel olduğuna ve her kесе, her zaman açık olduğuna göre, bilimsel yayınlardan yararlanma yani bu yayınlardan alıntı yapma hoşgörülemez mi?

(Bilim ve Teknik'in notu: Okuyucumuz Ahmet Kuyumcu'nun mektubundan yola çıkarak ikinci bir soruyu, iki şıklı olarak tartışmaya açıyoruz: "Bilim evrenseldir, dünyada olan gelişmeleri, salt takip eder konumda kalmalıyız; çünkü içinde bulunduğumuz maddi koşullar ülke bütçesinden araştırma geliştirme faaliyetlerine yüksek pay ayırmayı elvermiyor." "Bizler de bilimi ve teknolojiyi üretebilmeliyiz. İçinde bulunduğumuz koşullar ne olursa olsun, ülkemizde araştırma geliştirme faaliyetlerine daha yüksek pay ayrılmalı, bilim ve bilim adamları desteklenmeli.")

Ahmet Kuyumcu-Samsun

Sınav Sistemsizliğinin Sonucuyum Ben

Ben her zaman başarılı ve çalışkan bir öğrenci oldum. Ama şu anda "nefret ediyorum" diyebileceğim bir bölümde okuyorum ve bunun tek nedeni sınav sistemi.

Bilinçli bir eğitimle en üst seviyeye gelebilecek kadar çizim ve tasarım konusunda yetenekliydim. Bu nedenle, Anadolu Meslek Lisesi Moda Tasarım Bölümü'ne girdim ve geçen yıl bu okuldan çok iyi bir dereceyle mezun oldum. Bu sınav sisteminin haksızlığına uğrayacağım, ben lise 2. sınıftayken belirginleşti. Bana, giyim öğretmenliğinden başka bir bölümü seçemeyeceğimi, söylediler. Ama ben bu liseye kaydımı yaptırırken böyle bir durum söz konusu değildi. Okul değiştirmek adına yaptığım tüm girişimlerim sonuçsuz kaldı. Yani beni ve benim gibileri harcadılar.

Şimdi giyim öğretmenliğinde okuyorum. Aslında, tasarım konusunda özel üniversitelerin bölümlerine de girmek istedim. Yani güzel sanatlar fakültelerinin yaptığı özel yetenek giriş sınavlarına da girdim. Ama bu kez de karşıma paran yoksa modacı olamazsın gibi bir durum çıktı.

Şu anda elimde, her gün isteksizce gittiğim bir okulum ve üniversitedeki resim bölümü hocalarının, tasarımlarımı "4. sınıf bir

resim öğrencisinin çalışmalarından iyi" biçimindeki yorumları var. Benim tek suçum, güzel resim yapmak.

Bu durumu şöyle de yorumlayabiliriz: Bu sınav sistemi, sınav sistemsizliğine dönüşmüş. Geleceği düşünülmeden açılmış meslek teknik lise bölümleri, binlerce şeyi gereksizce öğrenmek zorunda olan öğrenciler, işsiz dolaşan üniversite mezunları, fırsat eşitsizlikleri, ve haksızlıklar alabildiğince.

Sonuçta bir insanın yaşamdan beklentisi mutlu yaşamaksa, neden bir avuç insanın mutluluğu için, bizim gibi genç bireylerin hayalleri çalınıyor. Ben ileride bir öğretmen olacağım; ama kime ne yararım olacak, ben işimden mutsuzken.

Peril Cantürk
Gazi Üniversitesi-Ankara

Sizleri Unutmayacağım

Meslek Lisesi son sınıf öğrencisiyim. En büyük hedefim ilerde çok iyi bir fizikçi olmak. Ama bu sınav sisteminde bu biraz zor gibi. Fakat ben, her türlü zorluğu göze alıp, çalışmalarımı sürdüreceğim, ülkeme ve insanlığa bilim adına bir şeyler kazandıracam. Buna inanıyorum.

Bilim ve Teknik dergisine çok şey borçluyum. Öncelikle benim fizikle tanışmamı ve fiziğin ne kadar çekici olduğunu öğretti bana dergim. İkinci olarak da, biz meslek lisesi öğrencilerinin yazdığı ve sorunlarımızı anlatan yazıları Forum'da yayımladığınız için sizlere çok teşekkür ediyorum.

Söz veriyorum: İleride gerçekten kaydedeğer ve insanlık adına çok iyi şeyler yapacağım. Ve o zaman geriye dönüp baktığımda, benim o noktaya gelmemi sağlayan Bilim ve Teknik dergisine sanırım borcumu ödemiş olacağım.

Tolga Saim Başçetin-Kayseri

Değerli Okurlar, görüşlerinizi en çok 400 kelimeyi geçmeyecek biçimde ve fotoğrafınızla birlikte "TÜBİTAK Bilim ve Teknik Dergisi, Forum Köşesi, Atatürk Bul. No:221 Kavaklıdere- Ankara" ya da "Forum Köşesi PK 52 Kavaklıdere 06100 Ankara" adresine, gönderebilirsiniz. Görüşler aktarılırken 3. şahısları suçlayıcı ifadelerden kaçınılmasını rica ederiz. Forum'da ve Serbest Kürsü'de yayımlanan okuyucu görüşleri Bilim ve Teknik dergisini bağlamaz. Forum köşesine aşağıdaki telefon ve faks numaralarıyla da erişebilirsiniz: Tel: (312) 468 53 00 / 1067 (Gülğün Akbaba) Faks: (312) 427 66 77

Serbest Kürsü

İnsanları Yaratmaya İten Olgu Ne?

Öncelikle Bilim ve Teknik dergisini, dogmatik düşüncelerin şiddetle hakim olduğu bu toplumda verdiği mücadeleden dolayı kutluyorum. Tarih göstermektedir ki, bilimsel olmayan düşünceler ve sistemler er ya da geç tarihin tozlu raflarına kaldırılmaktadır. Bizim toplumumuzda da, Bilim ve Teknik dergisi gibi yayınlarla bu süreç kesinlikle tamamlanacaktır.

400. sayıdaki "İnsan Olmak" isimli yazıyı yazan Sayın Ayşegül Yılmaz, insanlığın evrim tarihini anlamamızda biz okurlara önemli bir katkıda bulunmuştur. Kendisine teşekkür ediyorum. Yalnız, Ayşegül Hanım'ın yazısının sonuna doğru sorduğu, "insan-

ları yaratmaya iten olgu nedir?" sorusu bence üzerinde daha fazla düşünülmesi gereken bir konu.

İnsanlık tarihinde bir şeyleri yaratma yeteneğinin, hep doğanın genetik seçim mucizesi sonucu ortaya çıkan birtakım üstün insanlara nasip olması sanırım dikkate değer bir konu. Öyle tahmin ediyorum ki, örneğin, Down sendromu nasıl ki bir toplumda belli sıklıkla ortaya çıkıyor, ve bu oran aşağı yukarı sabit kalıyorsa, Galileo, Newton, Gotehe,

Einstein, Atatürk gibi üstün oldukları tartışma götürmez insanların ortaya çıkma sıklığı da bir toplumda bellidir ve sınırlıdır. Bu insanlar, ortaya çıktıkları toplumların yapısına göre, sanat, bilim, siyaset, askeri stratejiler gibi konularda hep birer sıçrama tahtası olmuşlardır. Belki sorulması ge-

reken, "bu insanları yaratmaya iten olgu neydi?" sorusudur. Benim görüşüme göre, her insanın bilinçaltında bulunan, fakat çeşitli biçimlerde baskılanmış olan ölüm korkusundan kaynaklanan yok olma ve unutulma kaygısı bu üstün insanların genetik materyallerini harekete geçirmiş ve bu üstün insanlar "yaratarak geleceğe aktarılmak" diye adlandırabileceğimiz bir savunma mekanizması geliştirmişlerdir. "Gelecek kuşaklarda yaşama isteği" aslında bu tür insanların genetik yapıları gereği, yapmak zorunda oldukları bir olgudur. Bu tür insanlar hepimizin gördüğü, ama boşverdiği konulara boşver demeyen insanlardır. Bu insanlar yaptıklarıyla hem kendilerini tatmin etmişler hem de insanlık tarihine büyük miras bırakmışlardır. İnsanlık, bilim alanındaki evrimini bu insanlara borçludur.

Eczacı Serkan Zambak